

esse dejectos, de iniquo iudicio, vel si potuissent probare, justa fieret confirmatio. Tertia vero quaestio, quae vere quaestio appellanda est, quod graves et acerbas injurias, intolerabiles etiam et nefarias contumelias ecclesiis fecissent, cum raperent episcopos, presbyteros, diaconos, et omnes clericos in exilium mitterent, ad deserta loca transducerent, fame, siti, nuditate et egestate necarent; alios clausos carceri et squalore et putore conficerent (1), nonnullos ferreis vinculis, ita ut cervicibus eis arctissimis vinculis strangularentur. Denique ex ipsis quidam vincti in eadem injusta defecerunt poena: quorum ambigi non potest martyrio gloriosam mortem existisse. Adhuc quoque audent quosdam retinere: nec ulla causa fuit criminis, nisi quod repugnarent et clamarent, quod exsecrarentur Arianam et Eusebianam haeresim, et nollent habere cum talibus communionem. Qui autem in saeculo servire maluerunt (*quam in Ecclesia*) prodesse (2), et qui ante fuerant dejecti, non solum recepti sunt, sed etiam ad clericalem dignitatem promoti, et acceperunt (3) praemium falsitatis.

IV. Quid autem de impiis et de imperitis adolescentibus Ursacio et Valente statutum sit, accipe, beatissime frater. Quia manifestum erat, hos (4) non cessare adulterinae doctrinae lethalia semina spargere, et quod Valens relicta ecclesia ecclesiam aliam invadere voluisset, et eo tempore quo seditionem commovit, unus ex fratribus nostris, qui fugere non potuit, Viator obrutus et conculcatus in eadem Aquileiensi civitate die tertia defecit: causa utique mortis fuit Valens, qui perturbavit, qui sollicitavit. Sed ea (5) quae beatissimis Augustis significavimus, cum legeritis; facile pervidebitis nihil nos praetermisisse, quantum ratio patiebatur, et ne molesta dice actum est, infra n. 5, sicut et in synodica epistola ad universas ecclesias apud Hilarium fragm. II, n. 8, nominantur Athanasius Alexandriae, Marcellus Ancyrae et Asclepas Gazae episcopi. Ante subnexa verba, de iniquo iudicio, supplendum ut.

(1) In mss. Colb. desideratur, *alios clausos carceri et squalore et putore conficerent*. Tum post verba, *nonnullos ferreis vinculis*, supplendum *stringerent* aut aliud huiusmodi verbum. In epistola synodica ad univ. eccl., n. 5, synodo interfuisse memorantur episcopi, quorum alter ferrum et catenas praeferebat, quas per eos cervicibus suis portaverat.

(2) Baron. *iis autem qui secum sentire maluerunt, prodesse*. Et qui, etc. nullo suffragante ms. Unus ms. Colb. *quia ut in saeculo; alter, qui autem in saeculo*: deinde uterque, *servire maluerunt, pro deesse*. *Ec qui*, etc. Pith. *qui aut saeculo servire maluerunt, prodesse*. Ex his lectionibus, si suppleatur *quam in Ecclesia ante prodesse*, integra habebitur sententia ad concilii mentem satis accommodata, qua expostulet, quod qui saeculo potius quam Ecclesiae militare elegerant, ad clericalem dignitatem promoti sint; his autem verbis Ischyram notari, sequens nota patefaciet.

(3) In epistola ad universas ecclesias, n. 5, scilicet: *Falsitatis praemium eidem Scyro* (hoc est Ischyrae) *honorem episcopalem dederunt, nomini qui neque presbyter, neque clericus quidem fuit*. Haec etiam in re et aliis superior Julii epistola I, n. 12, coarguit Ischyrae mendacia.

(4) Unus codex Colb. *eum*, pro *hos*.

(5) Non exstat haec epistola.

A esset longa narratio, qui fecissent (6) et quae commisissent, insinuavimus.

V. Tua autem excellens prudentia disponere debet ut per tua scripta qui in Sicilia, qui in Sardinia et in Italia sunt fratres nostri, quae acta sunt et quae definita cognoscant; et ne ignorantes eorum accipiant litteras communicatorias, id est epistolia (7), quos justa sententia degradavit. Perseverant autem Marcellus, Athanasius et Asclepius in nostra communione: quia obesse eis non poterit (8) iniquum iudicium, et fuga, et tergiversatio eorum, qui ad iudicium omnium episcoporum, qui convenimus, venire noluerunt. Caetera, sicuti superius commemoravimus, plena relatio fratrum, quos sincera charitas tua misit, unanimiorem tuam perdocebit. Eorum autem nomina, qui pro facinoribus suis dejecti sunt, subijcere curavimus: ut sciret eximia gravitas tua, qui essent communione privati. Ut ante praelocuti sumus, omnes fratres et coepiscopos nostros litteris tuis admonere digneris, ne epistolia, id est litteras communicatorias eorum accipiant.

NOMINA HAERETICORUM (9).

Acacius a Caesarea. Ursacius a Singiduno. Menophantus ab Epheso. Valens a Mursa. Georgius a Laodicea. Narcissus ab Hieropoli. Stephanus ab Antiochia.

EADEM EPISTOLA EX HILARIO.

(*Conc. t. II, col. 660, ed. Lab.*)

Quod semper credidimus, etiam nunc sentimus: experientia enim probat et confirmat, quae quisque auditione audivit. Verum est enim quod beatissimus magister Gentium Paulus apostolus de se locutus est: *Ad experimentum quaeritis ejus qui in me loquitur Christus* (II Cor. XIII)? Quamquam utique, quia in ipso Dominus Christus habitavit, dubitari non possit Spiritum sanctum per animum ejus locutum, et organum corporis personasse. Et tu itaque, dilectissime frater, corpore separatus, mente concordiae ac voluntate adfuiti (mente, concordia, voluntate, ex *codd. mss. Fossatensi et Anciensis*): et honesta fuit et necessaria excusatio absentiae, ne aut lupi schismatici furtum facerent et raperent per insidias, aut canes haeretici rabido furore exciti, insani oblatrarent, aut certe serpens diabolus blasphemiarum venenum effunderet. Hoc enim optimum et valde congruentissimum esse videbitur, si ad caput, id est, ad Petri apostoli sedem de singulis quibusque provinciis Domini referant sacerdotes. Quoniam ergo universa quae gesta sunt, quae acta, quae constituta, et charta continent, et viva voces charissimorum fratrum et

(6) Duo mss. Colb. cum Baron. *quae fecissent*. Tum Baron. *omittit et quae commisissent*.

(7) Idem mss. hic *epistolalia*, sed infra *epistolalia* retinent.

(8) In iisdem mss. *non poterat*. Hic notantur qui Philippopolim secesserunt.

(9) Horum haereticorum nomina alio ordine recensentur apud Hilarium ex ms. Pith. fragm. II, n. 14. alio in epistola synodi ad universas ecclesias ibid. n. 7, alio in mss. Colb. quos nunc sequimur, ut ex eo ordine, cum constans non sit, confici nihil posse cuique compertum sit.

compresbyterorum nostrorum Archidami et Philoxeni, et carissimi filii nostri Leonis diaconi, verissime et fideliter exponere poterunt; pene supervacuum videatur, eadem his litteris inserere (*al. inferre*). Patuit apud omnes qui convenerunt ex partibus orientis, qui se appellant episcopos; quamquam sint ex his certi auctores, quorum sacrilegas mentes Ariana hæresis pestifero tinxit veneno; diu tergiversatos propter diffidentiam ad iudicium venire noluisse, tuamque et nostram reprehendere communionem, quæ nullam habebat culpam, quia non solum octoginta episcopis testantibus de innocentia Athanasii pariter credidimus, sed et conventi per presbyteros tuos et per epistolam, ad synodum quæ futura erat in urbe Roma, venire noluerunt: et satis erat iniquum, illis contemnentibus, tot sacerdotibus testimonium perhibentibus, Marcello et Athanasio denegare societatem. Tria fuerunt quæ tractanda erant. Nam et ipsi religiosissimi imperatores permiserunt, ut de integro universa discussa disputarentur; et ante omnia de sancta fide, et de integritate veritatis, quam violaverunt: secunda de personis, quas dicebant esse dejectas, de iniquo iudicio, ut si potuissent probare, justa fieret confirmatio: tertia vero quæstio, quæ vere quæstio appellanda est, quod graves et acerbas injurias, intolerabiles etiam et nefarias contumelias ecclesiis fecissent, cum raperent episcopos, presbyteros, diaconos, et omnes clericos in exilium mitterent, ad deserta loca transducerent, fame, siti, nuditate, et omni egestate necarent; alios clausos carcere, et squalore et putore conficerent, nonnullos ferreis vinculis, ita ut cervices eis arctissimis vinculis strangularentur. Denique ex ipsis quidam victi, in eadem injusta defecerunt pœna: quorum ambigi non potest martyrio gloriosam mortem exstitisse, adhuc quoque audent quosdam retinere: nec ulla (*al. ulli*) causa fuit criminis, nisi quod repugnarent, et clamarent quod execerarentur Ariam et Eusebii hæresim (*al. Eusebianam*), et nolent habere cum talibus communionem; iis autem qui secum sentire maluerunt, prodesse (qui autem seculo servire noluerunt *ex editio- ne Parisiensi vel ex c. ms.* Qui autem in sæculo servire maluerunt); et qui ante fuerant dejecti, non solum recepti sunt, sed etiam ad clericalem (*al. clericam*) dignitatem promoti, et receperunt præmium falsitatis. Quid autem de impiis et de imperitis adolescentibus Ursacio et Valente statutum sit, accipe, beatissime frater. Quia manifestum erat hos non cessare adulterinæ doctrinæ lethalia semina spargere, et quod Valens relicta ecclesia ecclesiam aliam invadere voluisset, et eo tempore, quo seditionem commovit, unus ex fratribus nostris qui fugere non potuit Viator (*al. Victor*), obrutus et conculcatus, in eadem Aquileiensium civitate die tertia defecit, causam utique mortis præbuit Valens, qui perturbavit, qui sollicitavit. Sed ea quæ beatissimis Augustis significavimus, cum legeritis, facile pervidebitis, nihil nos prætermisisse, quantum ratio patiebatur: et ne molesta esset longa narratio, qui fecissent et et nō misissent, insinuavimus.

A Tua autem excellens prudentia disponere debet, ut per tua scripta, qui in Sicilia, qui in Sardinia, et in Italia sunt fratres nostri, quæ acta sunt, et quæ definita, cognoscant; et ne ignorantes eorum accipiant litteras communicatorias, quos extra episcopatum justa sententia declaravit (1). Perseverent autem Marcellus, Athanasius, et Asclepius in nostra communione, quia obesse eis non poterat iniquum iudicium, et fuga et tergiversatio eorum, qui ad iudicium omnium episcoporum, qui convenimus, venire noluerunt. Ceterum, sicuti superius commemoravimus, plena relatio fratrum, quos sincera caritas tua misit, unanimitatem tuam perdocebit. Eorum autem nomina, qui pro facinoribus suis dejecti sunt, subjicere curavimus, ut sciret eximia gravitas tua, qui essent communione privati, uti ante prælocuti sumus. Omnes fratres et coepiscopos nostros litteris tuis admonere digneris, ne epistolas (epistolia), id est, litteras communicatorias eorum accipiant.

Nomina hæreticorum.

Ursacius a Singiduno, Valens a Mursa, Narcissus a Neronopoli (2), Stephanus ab Antiochia, Acacius a Cæsarea, Menophanes (Menofantus) ab Epheso, Georgius a Laodicea. Theodorum quoque hic addere oportuit de quo S. Athanasius ep. ad solitarios, p. 655, et patres concilii sardicensis in epistola ad universas ecclesias, p. 669, hoc ordine eos recensens: Theodorum, Narcissum, Acacium, Stephanum, Ursacium, Valentem, Menofantum, et Georgium.

Item nomina episcoporum qui synodo Sardicensi adfuerunt et subscripserunt eidem in iudicio (3).

Osius ab Spannia Cordubensis. Annianus ab Spanniis de Castolona. Florentius ab Spanniis de Emerita. Domitianus ab Spanniis de Asturica. Castus ab Spanniis de Cæsar-Augusta. Prætextatus ab Spanniis de Barcelona. Maximus a Thuscia de Luca. Bassus a Macedonia de Diocletianopoli. Porphyrius a Macedonia de Philippis. Marcellus a Macedonia de Ancyra Gallaciæ. Euterius a Procia de Caido. Asclepius a Palestina de Gaza. Moscus a Thessalonica de Thebis. Vincentius a Campania de Capua. Januarius a Campania de Benevento. Protogenes ab Acacia de Serdica. Dioscorus de Thracia. Hymomus a Thessalia de Oparata. Lucius a Thracia de Cainopoli. Lucius ab Italia de Verona. Evagrius a Macedonia de Heraclia. Dionysius ab Achaia de Lignedon. Julius ab Achaia de Thebe eptapyleos. Athenodorus ab Achaia de Batea. Diodorus ab Asia de Tenedos. Alexander de Thessalia de Larissa. Aethius a Macedonia de Thessalonica. Vitalis a Dacia-ripensi de Aquis. Paragorius a Dardania de Scupis. Trifon ab Achaia de Maroche. Athanasius ab Alexandria. Gaudentius ab Achaia de Naiso. Jonam a Macedonia de Particopoli. Alipius ab Achaia de Magari. Macedonius ab Ardania

(1) *Al. justa sententia degradavit.*

(2) Male *Ieropoli* sive *Hierapoli*: nam Athanasius lib. de Fuga, ἀπὸ τῆς πόλεως Νέρωδος.

(3) Variis deformata mendis in fragm. sancti Iuliani, pag. 48.

de Ulpianis. Calvus ab Achaia ripensi de Castra Martis. Fortunatianus ab Italia de Aquileia. Plotarcus ab Acacia de Patrois. Eliodorus a Nicopoli. Eutarius a Pannoniis. Arius a Palaestina. Asturus ab Arabia. Coeras a Achaia de Asapofebiiis. Stercorius ab Apuleia de Canusio. Calepodius a Campania. Lerenius ab Achaia de Secoro. Martirius ab Achaia de Neapoli. Dionysius ab Arcaida de Elida. Severus ab Italia de Ravennensi. Ursacius ab Italia de Brixia. Partasius

A ab Italia de Mediolano. Marcus ab Asia de Fissia. Verissimus a Gallia de Lugduno. Valens ab Achaia ripense de Scio. Palladius a Macedonia de Dui Geruntius a Macedonia de Brevi. Alexander ab Achaia de Morenis. Euthitius ab Achaia. Titius ab Asia de Montonis.

Episcopi omnes numero unus de sexaginta (4).

(1) In manuscripto cod. *sexaginta et unus.*

APPENDIX. SCRIPTA SUSPECTÆ FIDEI.

ADMONITIO IN EPISTOLAM JULII AD DIONYSIUM ALEXANDRINUM.

(*Const. App. p. 57.*)

I. Hanc epistolam, pluribus jam monumentis, maximeque Monophysitarum scriptis notissimam, tempus, quod multa consumere solet, nobis tandem totam et integram reddidit. Jam unum illius fragmentum Leontii adversus fraudes Apollinaristarum liber, et extremam ejusdem partem vetus codex græcus suppeditarant. Præterea in historia patriarcharum Alexandrin. quam Eusebius Renaudotius Orientalium linguarum ac disciplinarum eruditione clarissimus concinnavit, pag. 560, Johannis Antiocheni patriarchæ, qui medio sæculo x, florebat, synodica describitur epistola, in qua epistolæ hujus ex numero 3 verba sic laudantur: « Idem quoque in epistola ad Dionysium episcopum Cypri sic ait: Dum conflentur naturas duas, coguntur unum adorare, et alterum non adorare. In eo, qui divinus est, baptizantur, et in eo, qui homo est, non baptizantur. Porro cum in nomine Christi baptizemur, naturam unam confitemur divinitatem et corpus passibile, ut baptismus noster sit in Deo et morte Domini. » Ibi quidem hæc velut ex S. Hippolyto Romano proferuntur: sed eadem Julio Romano libri alii adscribunt. Antea Christianus Lupus in Synodico, seu epistolarum quæ ad Ephesinum concilium attinent, compilatione, quam et Stephanus Baluzius recudit, cap. 224, mediam saltem ejus partem latine habebamus. Verum id Antonii Muratorii indefesso labori ac sedulitati debemus, ut ex Ambrosiano codice non ita pridem tota græce prodierit, nova donata interpretatione, ac docta dissertatione illustrata.

II. Eadem epistola et ab Eutyche in mox dicto Synodico c. 222 et 225, et ab Eutyche discipulis apud Facundum lib. 1, c. 5, et ab Acephalis seu Severianis in Collatione anno 533, Constantinopoli coram Justiniano imp. habita laudatur. Ejus quoque meminit Gennadius lib. de script. ac de illa quid censeat, aperit his verbis: « Julius urbis Romæ episcopus scripsit ad Dionysium quemdam de incarnatione Domini epistolam unam, quæ illo quidem tempore ullis visa est adversus eos, qui ita duas per incarnationem asserebant in Christo personas, sicut et naturas: nunc autem perniciose probatur, fomentum est enim Eutycheianæ et Timotheanæ impietatis. » Ubi epistolam hanc commodo interprete indigere notat, quo a Timothei, hoc est discipuli Apollinaris impietate purgetur. Quocirca Ephræmius Antiochenus

B apud Photium in fine codicis 229 eam admittens, *unius naturæ* vocabulo unam hypostasim enuntiare pro certo ponit. Ea nimirum de Julio antiquorum erat opinio, ut cum hanc epistolam, inscriptione illius decepti, Julii esse non dubitarent, verba hæretica, ut loquitur Leontius, « propter personæ auctoritatem fide dignam, » ad catholicum sensum accommodare mallent, quam tantum virum hæresis aut insimulare, aut etiam suspicari.

III. Facundus tamen lib. 1, c. 5, ut et apud Photium cod. 230. Eulogius Alexandrinus epistolæ inscriptionem suspectam habere, Hypatius vero Ephesiorum antistes, Leontius aliique plures falsam affirmare non dubitarunt. Sed a quibus prodierit, inter eos non convenit. Leontius verisimile sibi videri ait, eos qui a Julio per schisma discesserunt, hoc est quorum schismaticis litteris Julius epist. 1 rescribit, epistolam hanc, ut odium in eum concitarent, ipsius nomine inscripsisse. Diognitus quidem, qui ex illis unus erat, falsas litteras confinxisse in epistola synodi Sardicensis ad universas ecclesias narratur. Sed si schismatici illi, a Julio abalienati, invidiam ei conficere, hæretica supponendo scripta, moliti sunt; quid erat cur eodem animo erga Felicem papam, Gregorium Thaumaturgum aliosque patres se gererent? Sane hoc potius ab aliis hæreticis videtur factum, ut prævæ doctrinæ magnis illis nominibus auctoritas conciliaretur. Et vero Leontius ipse aliam ea de re conjecturam proponit. Eum enim librum cui titulum indidit, « In eos qui proferunt nobis quædam Apollinarii, falso inscripta nomine sanctorum patrum, » ab his auspicatur verbis: « Quidam ex hæresi Apollinarii, vel Eutycheis, vel Dioscori, cum vellent suam hæresim confirmare, quasdam orationes Apollinarii Gregorio Thaumaturgo, aut Athanasio, aut Julio inscripserunt, ut simpliciores fallerent: quod quidem perfecerunt. » Quocirca quærendum quibusnam hæreticorum illorum tanta fraus adscribenda sit.

IV. Antiquorum nemo est, cui Apollinarii impietatem epistola ista non suboleat. Plures vero ipsummet Apollinarium genuinum illius parentem esse docent. Nominatimque Ephesiorum antistes Hypatius in Collatione Constantinop. ait: « Nam et beati Julii famosam illam epistolam manifeste ostendimus fuisse scriptam ad Dionysium: » Sed in hoc comprobando majorem cæteris operam impendere cum Collecta-